

hogy kormánycsapatok vonulnak fel a vasuti vonal mentén. Bicskén várták a király vonatát.

A hétfői reggeli lapoknak az a híre, hogy Bicskén a sineket megrongálták, nem bizonyult valósnak, mert ott simán haladt át a biztosító vonat is. Bicskén a biztosító vonat előtt más oldalról erős Ostenburg tiszti esapat vonult fel, amely szintén megtette a pálya biztosítására az intézkedéseket. Herceghalom és Torbágy után a 2. számú őrház piros lámpával fogadta a vonatot és jelentette, hogy nem messze katonák szedik ki a csavarokat a sinektől. Most már csak lassan haladhettek előre. A sötétben nem volt tanácsos mozdony nélkül menni, így a mozdony előtt árkászok vizsgálták a sineket, míg végre Budaörsre meg nem érkezett a vonat. A munkát megnehezítette két teher kocsis is, amelyet a magyarok belöktek a szétszedett sinek közé. Három óra körül jött, hogy puskatűzelés kezdődött. Ennek a híre nem mentek be a városba, mert a jelentések szerint az állomáson kormánycsapatok voltak. Három óra körül jutottak el ide, amikor megkezdődött a tűzelés, amely egyfolytában 2 órahosszat tartott. A körül fekvő kis sváb községek, mintha kihaltak volna, Mindenki a házába bezárkózva várta az eseményeket.

A lázadók konokul ellenszegülnek

Budapest, okt. 24. A Magyar Távirati Iroda jelenti hivatalosan: A magyar kormány szombaton a reggeli órákban tudomást szerzett arról, hogy IV. Károly és Zita pénteken Sopronba érkezett, ott az uralkodói jogok átvételét proklamálta és Rakovszky elnöklété alatt kormányt nevezett ki.

Bethlen István gróf miniszterelnök azonnal minisztertanácsot hívott egybe, amely egyhangulag arra az álláspontra jutott, hogy IV. Károly király az 1920. évi I. t. c. értelmében Magyarországon az uralkodói jogok gyakorlását ezidőszert nem veheti át és az ország területét ezért, ha csak súlyos veszedelmeket nem akar felidézni, ismét el kell hagynia.

A kormány elhatározásához Horthy Miklós kormányzó teljes mértékben hozzájárult, mire a kormány megtette a döntésének végrehajtásához szükséges már ismert intézkedéseit. Amidőn a kormány a fenti határozatot meghozta, teljes figyelemmel volt arra a külpolitikai helyzetre is, amely IV. Károly visszatérése következtében előállna és Magyarországot a végő pusztulásba döntené. A kormány elhatározásában ezóta csak megerősítettek azok a közlések, amelyeket egy a nagyantant, mint a kisanant itteni követi a magyar kormány előtt megtettek. A magyar kormány nem mulasztotta el, hogy a helyzetről, amelyet az említett lépések csak súlyosítottak Rakovszky Istvánt és az ő útján IV. Károlyt informálják.

Bethlen István gróf miniszterelnök távbeszélőn ismétellen részletesen válaszolt Rakovszky előtt a helyzetet, rámutatván a végzetes következményekre, amelyeket a királynak Budapestre való bevonulása okvetlenül maga után vonna. Bethlen István gróf e megbeszélések rendjén a legnagyobb sajnálatára kénytelen volt azonban megállapítani, hogy Rakovszky István a helyzet józan mérlegelése elől tökéletesen elzárkózik, a miniszterelnök megfontolásra intő szavaira csupán fenyegetésekkel válaszolt, amelyek komoly figyelembevételre alig tarthatnak számot.

A kísérletek módja volta következtében a kormány szükségét látta annak, hogy egyenesen a királlyal keressen érintkezést és iparkodják őt a valódi helyzetről tájékoztatni. Még szombaton az esti órákban Vass József kultuszminisztert azért kérte fel a kormány, hogy vigye el a királyhoz Horthy üzenetét. E levélben a Kormányzó hazafias érzületére apellálva, arra kérte, hogy a Budapestre való bevonulás tervét ejtse el és a királyi hatalom átvételét ne erőszakolja, mert ezzel veszélybe döntené az országot. A Kormányzó mellékelte e levélben az antant követeinek aznap átadott írásbeli jegyzékét és ismertette a kisanant követeinek állásfoglalását is, amelyek semmi kétséget nem hagytak fenn abban a tekintetben, mi vár Magyarországra az esetben, ha a kormánynak nem sikerül IV. Károly király tervét meg-hiusítani.

A következményekre való figyelemmel Horthy Miklós kormányzó teljes nyíltsággal bejelentette azt is, hogy a király szándékának megvalósításával szemben kénytelen a leghatározottabban állást foglalni. Kérve-kérte őt, álljon el tervétől és ne ontsion testvérért céltalan és felesleges módon. A Kormányzó inkább arra kérte a királyt, hogy jöjjön személyesen Budapestre, vagy küldje ide egy-két bizalmasát, akiknek a kormány a helyzet megitélése szempontjából tekintetbe jövő minden adatot rendelkezésére fog bocsátani s akik személyesen érintkezésbe lépve a külföldi államok itteni követivel, minden kétséget kizáró módon meggyőződhetnek majd arról, hogy a magyar kormány nem tuzozza a veszedelmeket, hanem egyedül a nemzet érdekében teljes pártatlansággal jár el.

A Kormányzó ezzel a levéllel egyenesen a királyhoz küldte megbízottját, Vass József kultuszminisztert. A király tanácsadói azonban sem a minisztert, sem a kíséretében volt alezredest nem engedték a király színe elé jutni. Így kénytelen volt Vass József a reabizott levelet a király bizalmasának, Rakovszkynek átadni. Erdemleges választ azonban Rakovszkytól semmiféle tekintetben sem kapott és kénytelen volt végül is Budapestre visszatérni.

A Lehar ezredes és Ostenburg őrnagy parancsnoksága alatt álló lázadó csapatok ezen közben folytatták előnyomulásukat Budapest felé.

A kormány előbb enyhébb eszközökkel próbálta az előnyomulást meghiusítani. A vasuti sineket Nagy Pál altábornagy több helyen felszedette, Ostenburg elővédei azonban a sineket rendre helyreállították. Így történt, hogy az éj folyamán a lázadó csapatok elővédjei vasuton egészen Budaörs tájáig juthattak előre. Ily körülmények között a kormánynak, amely minden békés eszközt kimerített, nem maradt más választás, mint a támadóknak fegyveresen ellentállni, megakadályozni minden áron a fővárosba való behatolásukat, amely esetben a nagy és kisanant részéről bejelentett megtorló rendszabályok haladéktalanul életbe léptek volna. A kormány a békés eszközök kimerítése terén elment a lehető legvégső határig és csak akkor szánta rá magát az idegen kalandorok által félrevezetett magyar testvéreivel szemben a fegyver használatára, amidőn azoknak a főváros közvellen közelében történt támadó szándéku előnyomulása más megoldást már nem tett lehetővé.

A Budaörs közelében lefolyt ellenállás után a kormány még egy kísérletet tett. A király kíséretében lévő Hegedüs Pál altábornagyot felkérte, jöjjön személyesen Budapestre és győződjék meg itten a helyzetről. A felszólítás következtében Hegedüs altábornagy vasárnap délelőtt Budapestre érkezett, ahol Bethlen István gróf jelenlétében Hohler angol budapesti követ részletesen ismertette Hegedüs előtt úgy az antant főhatalmak, mint a kisanant állásfoglalását is. Hegedüs Pál előtt ezek után nem lehetett többé kétséges, hogy az antant főhatalmak IV. Károly király visszatérését a magyar trónra semmi körülmények között meg nem tűrik és Károly királynak Budapestre való bevonulása a kisanant részére azonnal casus belli jelentene. Bethlen István gróf miniszterelnök az angol követ felvilágosításai kapasan egyttal arra kérte Hegedüst, tegyen részletes jelentést a helyzetről IV. Károlynak, vegye őt rá szándékának megmáltására s az eredményt közölje mielőbb a kormánnyal.

Hegedüs altábornagy e közlés vétele után haladéktalanul visszatért a Bicske közelében álló királyi vonatra. Sajnálattal kell megállapítani, hogy tőle mindeztideig válasz nem érkezett. Ily körülmények között a magyar kormány végrehajtja mindazon katonai intézkedéseket, amelyeket egy lelkiismeretlenül feállított puccs elhárítása céljából szükségesnek tart, a következményekért pedig a felelősséget azokra hárítja, akik a haza érdekeire való tekintet nélkül rosszul felfogott egyéni érdekeik elérése céljából nem átalják a súlyos megpróbáltatáson átment nemzetet a végveszély örvényébe taszítani.

Budapest, október 24. A Magyar Hirlap írja: Teljesen jó forrásból vett híradás szerint az Ostenburg-csapatok körül vannak zárva.

Budapest, okt. 24. Ma reggel kósza hírek terjedtek el Budapesten arról, hogy a nemzeti hadsereg kötelékéből egyes csoportrészek a lázadókhöz pártoltak volna át.

Hivatalosan közlik, hogy a hírek légből kapottak, vakmerő hazugságok. A kormány a rémhírterjesztők azonnali felelősségvovonásáról intézkedett. (MTI.)

Levertük a lázadókat

Budapest, október 23. A MTI jelenti: A kormány védelmi intézkedései minden tekintetben eredményeseknek bizonyultak, a lázadókat a vasárnapi nap folyamán a nemzeti hadsereg kitűnően fegyverezett csapatai fokozatosan visszaszorították. Az elrendelt katonai rendszabályok foganatosítása a fővárostól minden veszedelmet elhárított, remélhető, hogy a holnapi nap folyamán a helyzet katonai megoldása befejezést nyer. Budapest népe tökéletesen nyugodt, mindenki megbizik a kormány intézkedéseiben.

Budapest, október 24. (MTI.) Ostenburg katonavonatai Károly király kíséretével szombaton éjszaka Budaörsig jutottak előre. Itt az a hír várta őket, hogy a nemzeti hadsereg csapatait küldötték ellenük. Ostenburg katonasága a soproni s győri helyőrség felrészelt osztagaiból állott, amelyeket azzal az indokolással vagoniroztak be, hogy Budapesten kitért a kommunizmus és ennek a letörésére indítják el őket. Négy vonatból Budaörsön szállították ki az Ostenburg-katonaságot, amely megkezdte az előnyomulást Budapest felé.

Vasárnap hajnalban indultak meg a Sas-hegy alatti Károly kaszányából a nemzeti hadsereg csapatai Henzel ezredes vezetésével és siettek segítségére a Budaörs határában felállított nemzeti hadseregbeli járőröknek. A magyar nemzeti hadsereg csapatai vasárnap délelőtt 10 óra tájban jutottak el heves tűz közben a kelenföldi és budaörsi országot felé. A támadás középpontja a Kelenföld—budapesti országot volt és felkoralakban kezdtek meg az előnyomulást Budaörs község felé, hogy ezt két oldalról bekerítve, megtisztítsák az Ostenburg-csapatoktól.

A nemzeti hadsereg csapatainak láttára az Ostenburg-osztagok azonnal megkezdtek a visszavonulást, annyival is inkább, mert közben a magyar csapatok a dombtetőket mind elfoglalták és onnan teljesen áttekinthették az ellenséges mozdulatokat. Nagyobb harc csak a falu határában fejlődött ki, az előnyomulás mindazonáltal nagyobb veszteségek nélkül történhetett meg. Délután 4 óra körül koncentrikus támadással megrohanták a nemzeti hadsereg csapatai a falu és a vasuti töltés között elterülő mezőket és az Ostenburg-osztagokat onnan a vasuti töltés mögé vetették vissza.

A lázadó csapatok ekkor már belátták, hogy a helyzet számukra tarthatatlan, és megkezdtek vonataikat lassu menetben visszaindítani. Fehér zászlóval egy főhadnagyot küldtek a nemzeti hadsereg vonalába, ahol a főhadnagyot bekötött szemmel Budaörs községbe Henzel ezredeshez vezették. A főhadnagy jelentette, hogy az Ostenburg csapatok a további vérontás elkerülése végett fegyverszünetet ajánlanak. A tárgyalások befejeztéig hajlandók Bicske felé visszavonulni. Erre mindkét oldalon parancsot adtak a tűzelés azonnali beszüntetésére és a főhadnagy kérésére elhatározták, hogy Ostenburg és a nemzeti hadsereg csapatainak parancsnoka békéltető tárgyaláson találkoznak. A csapatok visszavonultak és csak biztosító járőröket hagytak kinn.

Az ütközet lefolyásának gyorsaságát nagyban elősegítette az a tény, hogy a lázadó katonaság közül igen sokan fehér zászlót lobogtattak, mert időközben tudomásukra jutott, hogy félrevezették őket és magyar testvéreik ellen akarják harcbavinni.

Hétfőn reggel a nemzeti hadseregbeli csapatok újabb akcióba kezdtek.

Budapest, október 24. A mentők a budaörsi összeütközés színhelyére tegnap este 8 óra körül vonultak ki. Minden egyes esetben lösebesüléseknél szolgáltattak orvosi segítyt. A helyszínen egy halottra akadtak és egy sebesülte, aki a 17-es számú helyőrségi kórházban este meghalt.

Budapest, okt. 24. Az Ostenburg-féle lázadó csapatok Budaörsről nyugatra a pilisi hegységre vonultak fel. A nemzeti hadsereg tegnapi vesztesége 3 halott és 32 sebesült.

Fegyverszünetet kérnek

Budapest, okt. 24. A lázadó csapatoktól folyó hó 23-án este üzenet érkezett a nemzeti hadsereg parancsnokságához, amelyben fegyverszünet megkötését, egyszersmind megbízott kiküldését kérték a tárgyalások lefolytatása céljából.

A tárgyalások ma reggel 8 órakor a Török Bálintól északra fekvő Csiki-majorban folytak le, ahol a magyar kormány megbízottai Kónya Kálmán rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter és Sárkány Jenő altábornagy közölték a magyar kormány feltételeit, amelyek teljesítésétől a magyar kormány a fegyverszünet megkötését függővé teszi.

A király részéről megjelent megbízottak, dr. Gratz Gusztáv és báró Lohár ezredes a közölt feltételeket továbbítás céljából átvették és mielőtt válaszolnának, kilátásba helyezték azok esetleges teljesítését.

A magyar nemzeti hadsereg katonai akciója tovább folyik.

A kormány feltételeket szab

Budapest, okt. 24. A kora reggeli órákban Hegedüs Pál altábornagy, a király parlamenti-terje újból megjelent a miniszterelnökségen. Közvetlen Hegedüs altábornagy távozása után Sárkány altábornagy és Kónya Kálmán meghatalmazott miniszter kimentek a magyar kormány részéről Törökbálintra, ahol a kormány megbízottai átadták a magyar kormány feltételeit a király kiküldötteinek és kijelentették, hogy a kormány a közölt feltételekre ma este várja a választ.

A déli órákban az a hír terjedt el politikai körökben, hogy a kormány a következő feltételeket közölte a király megbízottaival:

1. A király az angol követ rendelkezésére bocsátja személyét.

2. A király egyszersmindkorra lemond a magyar trónról.

3. A puccs résztvevőit felelősségre vonják.

A helyzet egyébként e pillanatban tisztázódott. A király csapatai körülbelül 15 kilométerrel visszavonultak. A minisztertanács a mai napon is állandó permanenciában van, hogy segítse Bethlen István gróf miniszterelnököt munkájában.

Csehország mozgósít

Prága, október 24. (Cseh Sajtó Iroda) A minisztertanács mai üléséről a következő kommunikét adták ki:

Vasárnap október 23-án délelőtt 9 órakor rendkívüli minisztertanács volt, amely a Habsburg Károly újabb puccskísérlete következtében Magyarország történeti eseményeket tárgyalta. A minisztertanács hangoztatta, hogy néhány hónap alatt ez már a második támadás, amelyet Károly király a maga részéről Közép-európa békéje ellen intézett.

Benes miniszterelnök az események állásáról és a szombati nap folyamán tett rendkívüli intézkedésekről ex post mondott. Szombaton a diplomáciai lépéseket tettek meg. A minisztertanács elhatározta, hogy minden előkészületet megtesznek a részleges mozgósításra. Az illetékes miniszteriumok az első lépéseket már megtették. A cseh köztársaság kormánya a kisantant államaival egyetértésben nem tűrheti továbbra, hogy ilyen események megismétlődjenek. A cseh kormány elszánta magát minden olyan intézkedés megtételére, amellyel a Habsburg problémát ezáltal végérvényesen elintézheti és az ügynek egyszersmindkorra véget vet. (MTI.)

Prága október 24. A Cseh Sajtó Iroda közli: A köztársasági elnök a honvédelmi

miniszter előterjesztésére és a kormány meghallgatása után folyó hó 23-ára keltezett részleges mozgósítást rendelt el. A hadügyminiszter a mozgósítás első napjaul folyó hó 27-ét jelölte meg. (MTI.)

Prága, okt. 23. Valamennyi polgári és katonai hatóság permanenciában van. A felvidéki katonai és polgári igazgatás megtette a legmesszebbmenő előkészületeket. (MTI.)

Prága, okt. 23. Prágában ma több népgyűlés volt, amelyekben a kormányt felszólították, hogy szigorított rendszabályokat léptessen életbe. A cseh és német demokrácia felhívást adott ki, amelyben a Habsburgok ellen harcba izgatnak.

A magyarországi eseményekkel szemben minden lap állást foglal. A „Csász” kétségbe vonja, hogy a Nyugatmagyarországra vonatkozó velencei egyezmény ezek után érvényben marad. A „Prager Presse” kijelenti, hogy azok az államok, amelyek a Habsburgok uralmának összeomlása után szabadságra tettek szert, minden erejükkel Károly király trónralépése ellen küzdenek. De intervenciójuk ezáltal olyan lesz, hogy Károly királynak ez legyen az utolsó kísérlete. (MTI.)

Olaszország támogatja a szerbeket Károly ellen

Belgrád, okt. 23. (Avala.) A kormány Anglia és Franciaország képviselőivel való tárgyalása után, — akik biztosították a konfliktus elkerülésében való közreműködésükről, — valamint a kisantant diplomáciai képviselőivel való tárgyalások után, amelyek az érvényben levő védelmi szerződések alkalmazására vonatkoztak, elhatározta a Magyarországgal való vasúti közlekedés beszüntetését és az északi határ megerősítésére szolgáló három hadosztály behívását.

A „Politika” című lap írja: A magyarok kalandor politika veszélyeztetési egész közép-európa békéjét. Jóllehet, hogy szövetségeseink kijelentették, hogy nem engedik meg a Habsburgoknak Ausztriába és Magyarországra való visszatérését, alkalmas időben semmit sem tettek, hogy Károly király meggondolatlan esinyjét meghiusítsák.

A mi részünkre Károly visszatérése belső és külső veszélyt jelent, ezért sohasem fogjuk megengedni, hogy Károly Budapesten uralkodjék. A mi országunknak mindenképp békére van szüksége és már ebből az okból sem tűrhetjük, hogy Károly ugyanazt tegye Budapesten, amit Konstantin király Athénben tett. A mi nagy szövetségeseink beérhetik azzal, hogy jogyüket és óvásukat eszközölhetnek, a mi országunk Csehországgal egyetértőleg azonban az egyedül logikus magatartást fogja tanúsítani és minden intézkedést meg fog tenni, hogy Károlyt olyan körülmények között üzze el Magyarországból, hogy sohse legyen többé kedve kalandját megismételni. (MTI.)

Belgrád, okt. 24. Az éj folyamán fogantatosították a magyarországi események következménye gyanánt a minisztertanács által elhatározott intézkedéseket, amennyiben bizonyos számú hadosztálynak kiadták a parancsot, hogy a magyar határra vonuljanak. A Magyarországgal való vasúti közlekedést megszakították. (MTI.)

Kaposvár, okt. 23. A jugoszlávok Gyékényesenél a vasúti sít felszedték és a telefonon és távbeszélő vonalat összetépték. A kaposvári állomásfőnök ezt a hírt megerősíti. (MTI.)

Belgrád, okt. 24. Az éjszaka folyamán végrehajtották azokat az intézkedéseket, amelyeket a minisztertanács a magyarországi eseményekkel kapcsolatban elhatározott. Több hadosztály megkapta a parancsot, hogy vonuljon a magyar határ felé. A vasúti forgalmat Magyarországgal megszakították.

Bécs, okt. 24. Zágrábról jelentik, hogy nem erősítik meg azokat a híreket, amelyek szerint szerb csapatok vonultak volna be Baranyába. Különböző nem valószínűek ezek a hírek, miután Pasic távol van és a kisantant előzetes együttes megállapodása létre még nem jött, hogy ilyen döntőfontosságú intézkedést rendeljenek el. A jugoszláv hadsereg mai létszáma három hadosztály. (MTI.)

Belgrád, okt. 24. Az olasz kormány értesítette a jugoszláv kormányt, hogy minden tekintetben támogatja a jugoszláv kormány azon sürgős intézkedéseit, amelyek Károly királynak magyarországi vállalkozása ellen irányulnak. (MTI.)

Laibach, okt. 24. A Laibachi Távirati Iroda jelenti: Minden szerb-szlovén és horvát lap Károly király visszatérése ellen fordul és a kormánytól a legerélyesebb rendszabályokat követeli.

A „Jutro” írja: Habsburg Károly legújabb kísérlete veszélyezteteti Európa békéjét. Az a kísérlet, hogy a Habsburgok uralomra jussanak, veszedelemmel fenyegeti mindazon népeket, amelyek nagy nehézséggel vívták ki szabadságukat. (MTI.)

A nagyantant tiltakozása

Páris, október 23. A nagykövetek értekezlete holnap ülést tart és tárgyalni fogja a magyarországi eseményeket.

Bécs, okt. 24. Párisból jelentik: A külügyminisztériumban ma ült össze a nagykövetek konferenciája, hogy határozzon a Károly király ellen teendő intézkedésekről.

A „Petit Parisien” jelentése szerint az angol nagykövet ebben az ügynben tanácskozást folytatott Briand miniszterelnökkel. (MTI.)

Páris, október 23. A párisi sajtó egyhangulag elítéli a Habsburgok kísérletét. A lapok csodálkozásukat fejezik ki, hogy a király ilyen nehéz órák választott ki „jogainak” érvényesítésére. Ettől a gesztustól, amelyet meggondolatlanul minősítenek, a legsúlyosabb következményeket várják.

Páris, október 23. A sajtó Károly király kalandjával komoly fenyegetését látja Közép-európa békéjének. A legutóbbi kaland balsikere után érthetetlen, hogy újabb vállalkozását abban a pillanatban merje megkísérteni, amikor a nyugatmagyarországi egyezmény végrehajtására vonatkozó intézkedéseket kellett volna megtenni.

Az „Homme Libre” a következőket írja: Károly király a szövetségeseik leckéjét nem értette meg. Nem tudott hat hónapnál tovább nyugodni Svájcban. Ha vannak komikus kalandok, akkor a száműzött uralkodó vállalkozása, aki repülőgépen keresi koronáját, nem egyéb, mint regényes epizód. A jelenlegi helyzet azonban legkevésbé sem komikus.

Az „Oeuvre” kifejti, hogy a szövetséges hatalmak, különösen Franciaország és Olaszország szilárdan elhatározták, hogy a Habsburgok visszatérését nem engedhetik meg, mert ha megengednék, hogy újból elfoglalja trónját, ezzel precedenst mutatnának a jövőre.

Az „Echo de Paris” szerint Franciaország a szerződések végrehajtására el van határozva és nem kell elfelejteni, hogy a trianoni békeszerződés közvetlenül érdekli Olaszországot és a kisantantot.

London, október 23. Londoni körökben bizonyos meglepődéssel fogadták azt a hírt, hogy Károly király megszegte a svájci kormánynak adott szavát, hogy a kormány tudta és beleegyezése nélkül nem távozik el az országból és politikai tevékenységet nem fejt ki.

A szövetségeseeknek a Habsburgok restaurációjával szemben elfoglalt álláspontja 1920. évi februárjáról datálódik, amikor a nagykövetek értekezlete végérvényesen kimondta, hogy sohase engedheti meg egyetlen Habsburgnak sem a Magyarország trónjára való visszatérését.

VASÁRUK

BAKOS ISTVÁN
VASKERESKEDÉSÉBEN
Csapó-utca 88. Telefon 6-20.

RUDVASAK ÉS VASLEMEZEK.
ÖNTÖTT TÜZHELYLEMEZEK.
ÉPÜLET ÉS BUTORVASALÁSOK.
ZOMÁNCOS LEMEZEK.
TAKARÉKKONYHÁK, GAZDASÁGI
ESZKÖZÖK NAGY RAKTÁRA.

Károly király első puccsa alkalmával a nagykövetség konferenciája újlag megerősítette ezen döntését és kijelentette, hogy a *Habsburgok restaurációját, amely Középeurópa békéjét felforgatná, soha el nem ismerheti, sem meg nem tűrheti.*

Rá kell mutatni arra, hogy a kisantant államai kijelentették, hogy bárminő, a Habsburgok

visszatérését cézfo kísérletet casus belli-nek tekintenek.

Genf, október 24. A „Journal de Genève” kijelenti, hogy a szövetség tanács Károly király visszatérését nem fogja engedélyezni. Azonnal vizsgálatot indítanak, hogy mindazokat a személyeket, akik Károly király elutazásával összefüggésben vannak, az országból kiutasítsák.

Az antant követeli Károly detronizálását

Páris, okt. 24. A nagykövetségi konferencia utasította a szövetségesek budapesti képviselőit, szállítsák fel a magyar kormányt, hogy proklamálja Károly királynak a tróntól való megfosztását, személyét kerítse kézre, s őt Ma-

gyarország elhagyására kényszerítse, mert ellenkező esetben a szövetségesek minden felelősséget elhárítanak magukról, azokért a következményekért, amelyek ez ügyből kifolyólag magyarországra hárulhatnak. MTI.

A lázadás alkonya

Budapest, okt. 24. Egy óra után érkezett a miniszterelnökségre az a hír, hogy Ostenburg csapatának nagyrésze elszéledt. A kötelékek lassan-lassan felbomlanak, egyes zárt csapatalakulatok Tatatóvárosból bevonulva Nyugatmagyarország felé akarják irányítani útjukat. A Nagy Pál báró tábornok vezetése alatt álló csapatok most már arra törekednek, hogy Ostenburg katonáinak elszéledését minden körülmények között akadályozzák meg és őket szereljék le, nehogy a szétszéledő csapatok valahol zavargást kelthessenek.

Hírek vannak arról is, hogy az Ostenburg-féle csapatoknak egyes alakulatai a Tatatóvárost környező erdőkbe vonultak be és minden fegyelmet, parancs és szervezet nélkül a környéken össze-vissza barangolnak. (MTI.)

Budapest, október 24. A lázadó csapatok soraiból érkezett foglyok arról számolnak be, hogy Ostenburg azzal vezette félre a magyar legénységet, hogy Budapesten kommunizmus ütött ki és hogy szükség van rájuk a kommunizmus letörésénél. A legnagyobb meglepetéssel tapasztalták, hogy [a nemzeti hadsereg katonái ellen kell harcolniok. P. Zadravetz István tábori püspök beszédét intézett a megvédett katonákhoz, amelyben felvilágosította őket a valódi helyzetről. A katonák mély megindulással vettek tudomást súlyos tévedésükről és többen azonnal kérték beosztásukat a lázadók ellen küzdő csapatokba. (MTI.)

Budapest, október 24. A győri helyőrség tisztikara az éjszaka folyamán értekezletet tartott, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy a királytól a letett esküjük alól való feloldásukat kérik, minthogy ők abban a tévhitben tették le a királynak az esküt, hogy az antant beleegyezésével és a Kormányzó tudtával történt. A tisztikar határozatát még az éj folyamán futár vitte a Torbágyon tartózkodó királyhoz.

Budapest, október 24. A győri alispán Győr vármegye nevében bejelentette a vármegye közönségének a kormányhoz való csatlakozását s egyidejűleg állítólag a győri helyőrség is csatlakozott a kormányhoz.

Rend az egész országban

Budapest, okt. 24. Bethlen István gróf miniszterelnök a Pécsről folyó hó 23-án éjjel hazaérkezett Gömbös Gyula nemzetgyűlési képviselőt megbizta azzal, hogy a miniszterelnökség és Nagy Pál báró tábornok katonai megbízott között az állandó összeköttetést tartsa fenn és a tábornok mellett, mint a miniszterelnök megbízottja működjék. (MTI.)

Budapest, okt. 24. Mindazokat a katonai és egyéb jellegű intézkedéseket, amelyeket a kormány tesz, hogy a maga álláspontjának érveit szerezzen, minden arra hivatott szerv és hatóság a legpontosabban hajtsa végre. Minden programszerűen folyik.

Budapest, okt. 24. A rendőrségi készenlét, amelyet szombaton rendelt el Marinovics főkapitányhelyettes, a mai napon is tovább tartott. A főkapitányság épületében a rendőrtisztek és detektívek, a laktanyákban a legénység és a rendőrtisztek állandóan permanenciában vannak. A főváros nyugalmanak a biztosítására erős őrszolgálatok cirkálnak, de semmiféle különösebb intézkedés megtétele nem vált szükségessé.

Az utcák képe ma is nyugodt, csendes,

kisebb csoportosulások csak a hirdető táblák előtt vannak, ahol a különböző felhívásokat olvassák a járókelők. Különösebb élénkség csak az egyetem és a műegyetem környékén van, ahol az egyetemi ifjuság az utcán a kiragasztott kiáltványt s annak felhívását olvassák, amelynek értelmében a kormány rendelkezése alapján össze kell gyűlniök, hogy szükség esetében készen álljanak a kormány intézkedéseinek támogatására.

A rendőrfőkapitányság, amely még tegnap minden negyedórán pontos jelentést kapott az eseményekről, most már semmi hivatalos értesítést nem kapott az ügy újabb fázisairól, mert a főváros rendjét és nyugalmat már nem veszélyeztetik a budapesti rendőrkörzeten kívül történő események. MTI.

Budapest, okt. 24. (MTI) Két magasállású idegen diplomata, akik a Magyarországon lefolyt eseményeket közvetlen közelből szemléltek, ma egy hivatalos állást betöltő személyiség előtt olyképen nyilatkoztak, hogy a Bethlen-kormány ma Európának legerősebb pozícióval bíró kormánya, mert amit a Bethlen-kormány és az őt támogató magyar társadalom az utolsó négy nap alatt teljesített, a rendnek és a konszolidációnak példa nélkül való bizonyítékát adja.

A pécsi kiáltvány

Pécs, okt. 23. Soós Károly altábornagy ma lelkes hangú kiáltványt tett közzé Baranya, Somogy és Tolna vármegyék, valamint Pécs sz. kir. város lakosságához, mint amely törvényhatóságok területén a m. kir. kormány által az összes katonai és polgári hatóságok feletti intézkedési jogok gyakorlásával megbízást nyert felhatalmazott. A kiáltványban tudatja IV. Károly váratlan megérkezését és felhívja a hazafias lakosságot a nyugalomra és a Kormányzó iránti tántoríthatatlan engedelmességre. Kijelenti, hogy az egész ország területén egyedül csak a Kormányzó és a budapesti magyar kormány rendeletei irányadók.

Nagyatádi a helyzetről

Budapest, okt. 24. Ma délelőtt fél 11 óráig tanácskozott nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter Bethlen István gróf miniszterelnökkel. Kijövelele alkalmával nem közölt ugyan semmit a helyzetről, csupán azt jelentette ki, hogy tökéletesen megnyugtató a helyzet és az intézkedések teljes eredménye várható.

Apponyi cáfolata

Budapest, okt. 24. A „Magyar Hírlap” írja: A királyi „kormány” névsorában, amely vasárnap a fővárosban futótűzként terjedt el, Apponyi Albert gróf neve is szerepel. Alkalmunk volt vasárnap délelőtt erre vonatkozólag Apponyi Albert grófhhoz kérdést intézni, aki a következő kijelentést tette:

— Felhatalmazom, hogy a miniszterségenről elterjedt hírrel szemben megállapítsa, hogy az *légből kapott koholmány*, mert én erről mostanáig abszolút semmit sem tudtam.

— **Felfüggesztették a telefon interurbán beszélgetést.** További intézkedésig a magánfelek részére engedélyezett interurbán telefon beszélgetéseket felfüggesztették. Ezen rendelkezés kiadására a városban elterjedt különböző alaptalan hírek szolgáltattak okot.

November hó 3-án megnyílik az orvosi fakultás

A debreceni gróf Tisza István tudományegyetem, amely 1914. óta csonkán, három fakultással működött, rövid időn belül teljes lesz.

Befejezett tény, hogy november hó 3-án megnyílik az orvosi fakultás. Az orvosi kar tanárait már régebben kinevezte a Kormányzó. A tanársegédeket is megválasztotta már a kar, névsoruk legközelebb jelenik meg a hivatalos lapban. A tulajdonképeni tanítás előreláthatólag november 7-én veszi kezdetét.

Az orvosi kar eléggé népes lesz. Az első évfolyamra 120 hallgatót vettek fel, míg a többi évfolyamra 60—80 hallgató jelentkezett. A numerus clausus meglehetősen enyhén érvényesül. Az első évfolyamon 9 percent lesz a zsidók száma, a magasabb évfolyamokon pedig még nagyobb. Igen sok debreceni és hajdúmegyei orvostanhallgató a mostani félévre még a budapesti egyetemre iratkozott be, minthogy még bizonytalan volt, hogy megnyílik-e Debrecenben az orvosi kar. Ezek azonban már januárban mind a debreceni egyetemet fogják látogatni, így a hallgatók száma erősen növekedni fog.

— **A nyugatmagyarországi események és a posta.** A magyar posta precíz működését mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a nyugatmagyarországi események lezajlása alatt is az elszakításra ítélt országrészből bámulatos pontossággal érkeztek a postai küldemények. Sopron vármegye hivatalos lapja az egész mozgalmas idő alatt a legpontosabban megérkezett a városhoz.

Dante emlékünnepe

Vasárnap délelőtt 11 órakor ülte meg az Arany János-társaság az Urániában Dante halálának 600 éves évfordulóját, minden tekintetben sikerült ünnepéjjel. Diszes és nagyszámú közönség feszült figyelemmel hallgatta végig a közel két óras műsort, melynek minden egyes számát zajos és hálás tetszéssel honorálta. Az első és utolsó számot a *Svetits-intézet nőikara* szolgáltatta, élénkelvén bevezetésül Griesbacher: „A teremtés imája” és végezetül Pázmány: „O gloriosa” és Verő: „Egek ékessége” című dalműveket. Valamennyi vallásos himnusz szabatos harmóniával, mely érzéssel tolmácsolta a szép hangnagyu énekkar, melynek szakavatott vezetése Kollvintz Rezső művész tudását dicséri. Első előadónál dr. Szabó Márton lépett a pódiumra. Széles szemhatárból szedte össze mondanivalóit és szinte rejtett mélységekből buvárkodta fel az igaz és szebbnél-szebb gyöngyöket. Történeti háttérrel rajzolt tulajdonképen Dante korához és művészetéhez, de ezek az esetvonások az emberiség történetének egyes korát festették összefoglaló bölcséleti alapon. Megértettük kegyeletét, melylyel a középkor büneit és orzényeit föltárva, igazságos bíró iparkodott lenni ezen sokszor oly méltatlanul befeketített mult iránt; tiszteltük tárgyilagosságát, melylyel a jelen és középkor büneit párhuzamos megvilágításba helyezve, súlyosan megítélte korunk veszedelmes megtévelyedéseit; felmelegedtünk reménykedésén, melyből egy keresztényen megújulásra, hitéleti meggazdagodásra, eszményi renaissance-ra meríthetünk bizalmat. Örülünk, ha beszéde szóról-szóra minél nagyobb tömegekhez juthatna el és öregeze lelkükben termékenyítő munkát. Balogh György joghallgató szavalt el utána Arany János: „Dante” című költeményét. A jól ismert, kiváló előadó sikeresen oldotta meg mindenestre nehéz feladatát és hozta ki abból a nehéz, filozofikus költeményből a súlyos gondolatokat, rejtett szépségeket.

A tulajdonképeni emlékbeszédet dr. Tankó Béla tartotta. A nagyköltőhöz méltó volt ez a prózai óda, melynek alapfeltételét abban állította fel, hogy Dante a keresztényen középkor tíz megelőző századának, tehát harminc emberöltőjének adott csudás alaku és csudás tartalmu megnyilatkozást. Szerelme — ugymond — a költőt felbirta emelni olyan magasságba, ahová még emberi ajak nem vetítette fel az asszony iránt érzett ragaszkodását, mélységes hite pedig vigasztalóan mutatta meg, hogy a pokol e földön csak egy kis hely, melylyel ellentétben a paradicsom maga a végtelenség! Minden mondatból kiértékel az őszinte és határtalan hódolatot, melylyel a szépkor hivatott, böles és lelkes imádója, Tankó Béla kegyeletesen áldozott Dante halhatatlan emlékének.

Végül dr. Zivuska Jenő néhány vonással mosterrien jellemezte a Divina comedia költszetét és magyarázta a tőle megszokott világgossággal, nagy tudással az egész hatalmas alkotás világnézetét. Es hogy maga Dante is megszólaljon a maga ünnepén, felolvasta a Pokolból a pokol tornácának s a bűnös szerelmesek bűnhődésének jelenetét.

Az egész ünnepség méltóan sorakozott az Arany János-Társaság eddigi nyilvános szerepléseire, melyekben épen úgy, mint ebben is, városunk régi hagyományának megfelelően a kultúrának kívánt önzetlen szolgálatokat tenni.

NAPI HIREK

— **A Tisza szobor-bizottság ülése.** Ma délután 5 órakor a városháza tanácstermében Miskolczy Lajos főispán elnökletével a gróf Tisza István szobor-bizottság ülést tart.

— **A városi tisztviselők bérmozgalma.** Vasárnap számunkban teljes egészében közöltük azt a beadványt, amit a város tisztviselői intéztek a tanáshoz fizetésük javítása érdekében. A tegnapi tanácsülésen a beadvány felett nagy vita keletkezett. Az ügy előadója, dr. Vass Károly tb. tanácsnok azt a javaslatot tette, hogy a közgyűlés 1921. dec. 31-től szüntesse be a városi tisztviselők részére utalt segélyeket, ezzel szemben azonban utaljon nekik a város 75, 100, vagy 150 százalékos megélhetési előleget visszafizetési kötelezettség nélkül. A városi tanács egyébként véglegesen még nem tudta eldönteni, hogy minő tervezetet fog a közgyűlés elé terjeszteni a tisztviselők segélyezése érdekében.

— **Nagyobb körültekintést az iparengedélyek kiadásánál!** Az árvizsgáló bizottság érdekes átiratot intézett a városi tanácshoz, hogy az iparengedélyek kiállításánál nagyobb körültekintésre hívja fel az előjáróság figyelmét. Nevezetesen sokan kapnak iparengedélyt olyan iparhoz, melyhez a leghalványabb fogalmuk sincs, de ennek ellenére is igen nagy jövedelemhez jutnak. Az átirat szerint így sokan illegitim uton nagy vagyonhoz jutnak, ami a gazdasági életünkre káros. Az ügy legközelebb városi tanács elé kerül.

— **A villamosvasút kiépítése s az erdőre vezető utak burkolása.** Mint megírtuk, a városi tanács megbizta a mérnöki hivatalt, hogy tegyen előterjesztést az egyetemhez hivatandó villamosvasút megépítésének költségeiről. Tóth Emil dr. tanácsnok tegnap aztán a városi tanács ülésén bejelentette, hogy a mérnöki hivatal részletes jelentést tett.

A jelentés szerint a megépítendő villamosvasuti utvonalt háromféle terv szerint építhető meg. Egyik terv szerint a nagyerdei fürdőház mellett elvezető dűlő-utnak kiépítésével; ez a munka 4,142.000 koronába kerülne, a másik terv szerint a körút kiépítésével, ez 8,842.000 koronát emésztene fel, míg a harmadik terv a víztorony menti utvonalt kiépítése lenne, mely 90,000 koronába kerülne. A város ez utóbbi terv szerint fogja megépíttetni az egyetemhez vezető villamos vasutat.

Ezen tárggyal kapcsolatosan szóba került a Péterfia-utcának és a Simonyi-utnak kiskocka kövel való kiburkolása is. A vita folyamán az ügy előadója bejelentette, hogy ez a munkát a mérnöki hivatal jelentése szelint 6,200.000 koronába kerülne. A tanács a bejelentést tudomásul vette, de felette érdemben nem határozott.

— **A ker. Nemzeti Liga válaszmánya** ma 25-én kedden d. u. 6 órakor a városháza tanácstermében rendkívüli ülést tart. A t. válaszmányi tagokat figyelemmel, hogy külön meghívókat ezúttal nem bocsátunk ki. Dr. Porszász Károly, főtitkár.

— **Mozgolódik a villanytelep munkássága.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén Aberte Raymund a villamos művek igazgatója bejelentette, hogy a világítási vállalat alkalmazottainak küldöttsége járt nála. A küldöttség vezetője előadta, hogy a jelenlegi fizetésükből a legnagyobb takarékosságuk mellett sem tudnak kijönni, miért is fizetésük felemelését kérték. Előadták, hogy 6 napon belül kielégítő választ várnak. A városi tanács a bejelentést tudomásul vette, egyben felhívta a villamos művek igazgatóját, hogy a tárgyalásokat a villamos telep munkásaival haladéktalanul vegye fel.

— **Árverés a ligeti földekre.** A városi tanács a város Liget-nevű birtokára november 2-án tartandó árverést tűzött ki.

— **Elitelt fakeskedő.** A rendőr-bíró legutóbb Poliak Zsigmond debreceni fakeskedőt tűzfakészlet benem jelentése címén 5000 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen fellebbezett.

— **Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetek közleményei.** Mai napon kaposztát osztunk a Hunyady-utcai fiókarudánkban és a Bika előtt, kilogrammonként 8-70 koronáért. Blokkolás a Hunyady-utcai üzletben, illetve azok részére, kik a Bika elől elhajtják elvinni, a Vár-utcai kedvezményes elosztó helyünkön.

— **Közös elhatározással.** A kollégiumi internátus pincéjében tegnap kettős öngyilkosság történt. Győrössi Juliánna 18 éves és Huszti Ilonka 20 éves cselédnők közös öszszebeszelés alapján szublimátoldatot ittak és hogy biztosan meghaljanak, karjukon az ütőereket is fölvtágták. Az azonnal értesített mentők a súlyosan sebesült életuntakat beszállították a kózkórházba.

— **Hova közlemény.** Felkérem a hollandi-akcióba beadott tárgyak tulajdonosait, hogy titkári hivatalunkban (Sas-u. 4. ll. 2.) hétköznapokon d. e. 10 és fél 1 órák között jelentkezni szívdskedjenek. — Titkári hivatalunkban szövet, gyermekjátékok, tea, fémfeszítő, cipőkrém igen jutányos árban kapható. — Titkárnök.

— **Összevert öngyilkos.** Lázár Jánosné 19 éves Késes-utca 14. szám alatti lakos tegnap délben lakásán öngyilkossági kísérletet követett el: marólugot ivott. A szobában tartózkodó férje kezéből az üveget kiütötte és a szétloccsanó mérges folyadék a szemét és arcát összeégette, sőt ráadásul még a férje össze is rugdosta. Az előhívott mentők szállították be a kózkórházba.

— **Szünőben a marhajarvány.** Mint ismeretes, Dereczenben és Hajdumegye több helyén járványszerűen terjedt a száj- és körömfájás, ugyannyira, hogy Debreczenben huzamosabb ideig nem tartották meg a szokásos keddi marhavásárt. Mint értesülünk, a járvány szünőben van, a zárlatot csak az első, második, hatodik és hetedik állategészségügyi körzetben tartják fenn, a többi már teljesen szabad. A hatodik és hetedik körzet két hét múlva szintén felszabadul.

— **Új iparengedélyek.** A városi tanács legutóbb tartott üléséből a következő új iparengedélyeket adta ki: Herczeg Jenő cipőfelsőrészkesztő 500 korona, Lukács Albert fuvaros 200 korona, Kapronczay Mihály gépész és kovács ipar 300 korona, Boldizsár Jánosné sütőipar 500 korona, Péterfi Gyula takarmány és zsiradékárú kereskedés 2000 kor. Demetrovics Dezsőné és társa fényképész ipar 500 korona, Marton János hentes ipar 500 kor., Kecskeméti Ferenc csizmadia 500 korona, Kecskés István cipőfelsőrészkesztő 300 korona, Szalai Imre bádogos ipar 300 kor., ifj. Balázs Sándor talajvás ipar 200 korona ipardíjak lefizetése ellenében.

Kommunizmus vádja alatt a katonai törvényszék előtt

Nagyszabású bűnügyben kezdte meg a főtárgyalást a mai napon a debreceni katonai törvényszék. Moussong Nándor százados, Gruss Sándor vkb. százados, Schmotzer Béla őrnagy, Czozkó Béla, Lotsz Károly, Szádeczky-Kardos Zoltán és Böszörményi Kálmán századosok, továbbá Siehermann Ignác, Dicsházy Barnabás, Gál János, Tomasi István, Harang Pál tiszthelyettesek a vádlottak. A katonai ügyészség azzal vádolja őket, hogy 1919 márciusában Nyíregyháza parancsnokukat és 28 tisztet a hadseregházlalt eltávolítottak, fegyveres erő kiltatásba helyezésével; izgató beszédeket tartottak, „Világproletárjai egyesüljétek” felirású zászlókkal vonultak ki és ezt folyton hangoztatták; a tiszteket terrorral a szakszervezetbe kényszerítették, a katonai hatalmat a demokraták és kommunisták kezére átjatszották. Szamuelli Tibor előadását, melyben több ellenforradalmár kivégzését jelezte, örömmel helyeselték, személyes szabadságot megsértettek stb. stb.

A tárgyalást Mánya Márton hadbíró őrnagy vezeti, elnök Vársárhelyi Géza ezredes, a bíróság tagjai Nek Gyula ezredes, Spanily Oszkár és Simon Károly őrnagyok. Pótbírák Bóth László és Zborszky Géza őrnagyok. Jegyzőkönyvvezető dr. László Béla hadbírójelölt. A vádat dr. Brechtl Frigyes hadbíró alezredes képviseli, a védelmet dr. Pórszász Károly, dr. Hódi Béla debreceni, dr. Fiseher Egon budapesti és dr. Holics Ernő miskolci ügyvédek, katonai védők látják el.

A haditörvényszék megalakulása után a vádirat felolvasása következett, vádlottak tagadták bűnösségüket. A nap további része Moussong százados kihallgatásával teit el, melyet délután 2 órakor félbeszakítottak s a tárgyalás folytatását holnapra tűzték ki. A holnapi napon Moussong százados folytatja védekezését. Több mint kétszáz tanu van beidézve, ezek kihallgatására csak a hét végén kerülhet sor. A tárgyalás egy hónapot fog igénybe venni.

— **Lipthay rendőrfőfelügyelő képtárlata.** A közel jövőben egy új festőművész lép a debreceni közönség elé: Lipthay Árpád rendőrfőfelügyelő, aki festőiskoláit Münchenben és Berlinben elvégezvén, Szinyey-Mersének, Munkácsynak és több más festőnagyságnak volt tanítványa. Kollekciját, melynek különös erejét szindus tájképei és finom aktjai adják meg, a Kereskedelmi Csarnokban rövid időn belül alkalma lesz a közönségnek megtekinteni s a kiállítás minden bizonnyal sok műértőt fog vonzani.

— **Házhelyet kapnak a debreceni hadirokkantak és hadiözvegyek.** Mint ismeretes, a földmivélségi miniszter eirendelte azon hadirokkantak és özvegyek összeírását, kik házhelyet igényelnek. Miután erre vonatkozólag Debreczenben eddig érdemleges intézkedés nem történt, Piszky Árpád, a Hadróa ügyv. igazgatója megkereste dr. Tóth Jánost, az Orsz. Földb. Rend Bíróság elnökét, hogy hivatalból utasítsa az illetékes hatóságot az összeírás foganatosítására. A Földbír. okrendező Bíróság elnöke válaszában arról értesítette Piszkyt, hogy felterjesztésére utasította Debreczen sz. kir. város tanácsát, hogy az összeírást haladéktalanul rendelje el.

— **Békebeli forgalom volt a ló és sertés-vásárrban.** Szombaton és vasárnap volt Debreczenben az országos sertés, ló és szarvasmarha vásár, mely teljeseu a békeállapotokra emlékeztetett. A sertés vásárra a soványpicaon óriási volt a felhajtás, ennek ellenére az árak tartottak voltak. Sovány sertés ára különként élő-súlyban 60—65 korona volt. A kövér piacra 300 darabot hajtottak fel, az árak itt 10—15 koronával estek. Jó minőségű kövér sertésért 80—90—92 koronát fizettek. A sertéseket helyi kereskedők vették. Vidéki vásárló kevés volt.

A lóvásárrban óriási volt a felhajtás, a kereslet már lanyhabbnak mutatkozott. Az árak meglehetősen magasak. Prima minőségű loért 40—50 ezer, közönséges igáslóért 20—30 ezer, silány minőségűért 3—5 ezer koronát fizettek.

A hétfői lóvásár szintén élénk volt, az árak általában 1—2 ezer koronávat emelkedtek.

A marhavásáron már kevesebb volt a felhajtás, de azért élénk volt. Jóminőségű ökör 28—30 ezer korona, közepes vágómarha 24-28 korona különként. A szopós borjut szemre adták 2200—2400 koronát kértek érte. Jó minőségű fejős tehén ára 25 ezer korona. A kereslet igen nagy volt. Általában a vásár elérte a békebeli vásárok niveljét.

— **Az Evang. Fillegyület.** az evang. egyházi vegyeskar közreműködésével f. hó 30-án, vasárnap délután 5 órakor az evang. templomban (Miklósu. 3) a reformáció emlékére vallásos estét tart, melyre az evang. egyház tagjait s a n. é. közönséget meghívó nélkül ezton hívja meg a rendezőség. A részletes műsört később közöljük. A műsört orgona, szőlő-ének, zene, énekkari számok beszéd, szavaltat töltik ki. Belépő díj: ülőhely 10 K, állóhely korlátolt számban 5 K. Jegyek előjegyezhetők a szerdától válthatók Springer József könyv-és zeneműkereskedésben Pina-utca 40 sz. a.

— **A magyar állampolgárság és a trianoni béke.** A kormány a békeszerződés értelmében idegen állampolgárokra vált, de magyar állampolgárságukat megtartani kívánókat jelentkezésre kötelezte. Dr. Szabó Elek tanácsnok a rendeletet a városi tanács tegnap délelőtti ülésén jelentette be. A tanács a jelentkezés időpontjával a november 1-től 15-ig terjedő időt tűzte ki. Ez alatt minden Debreczenben tartózkodó olyan egyén, aki a béke szerződésével idegen állampolgárrá vált ugyan, de magyar állampolgársága megtartását kéri, jelentkezni tartozik a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál.

— **Hadróa válaszmányi ülés.** Szövetségünk f. hó 31-én (vasárnap) d. e. 10 órakor tartja a városháza tanácstermében válaszmányi ülését, melyre a válaszmányi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Vásári tolvajok.** Tegnap reggel a nagyvásárrban Fiala István péksegéd Pal János balmazújvárosi gazdálkodó zsebében kitorászott és már annak 1000 koronával s más értékes iratokkal telített tárcáját majdnem ellopta, amikor tetten érte egy arra haladó detektív, aki Fialát letartóztatta és előállította. Eljárás indult ellene.

Furfangosan akarta megkárosítani Aszódi Sándor magyarszabót egy vásári jött-ment. Nevezetesen Varga István miskolci lakatossegéd Aszódi sátra előtt kiválasztott egy 4000 korona értékű szép magyarkabátot. Varga annyit alkudozott, hogy a végén fizetés nélkül akart a kabáttal távozni. Azonban Aszódi észrevelte és szólt a közelben álló rendőrnek aki letartóztatta és előállította a ravasz vevőt a rendőrségen.

SZÍNHÁZ.

A második Fűredy-Fyalkowszky hangversenyen, november 3-án, a romantikusok lesznek műsoron, Mendelssohn, Schumann, Chopin. Fyalkowszky Zsófia, a nagy zongoraművész tudvalevőleg brilláns Chopin-játékos és mint ilyen grandiózus Chopin-műsort fog bemutatni. Az előadás iránt rendkívüli az érdeklődés, miért is kéretnek a Fűredy előadások hallgatói, hogy jegyeikről a Méliusznál gondoskodni sziveskedjenek, miután semmiféle előjegyzés nincs.

Színházak és mozgószínházak közleményei

A Csokonai színházban kedden B) bérletben Offenbach. Ezen az előadáson mutatkozik be Eugénie szerepében Vizváry Elza, a kolozsvári és pécsi közönség körülrajongott kedvence. Az előadás iránt jegyelővételben eddig is rendkívüli érdeklődés mutatkozik, merem csak az új koloratur énekesnő bemutatkozása, de Helvey, Kálmán Mancsi, Heltay fellépte s az a körülmény, hogy Offenbach szerepét Szigeti alakítja, ünnepi esté alakítja a keddi színház estét. Ezt az előadást csütörtökön A) bérletben ismétli meg az igazgatótárság.

Szardán C) bérletben a *Fekete lovas*.

Az Apollóban ma utoljára kerül bemutatásra két elsőrangú slager-film. **Egy orvos regénye** 5 felvonásban, gyönyörű francia rendezésben és egy kitűnő vígjáték „A kis alamuszi” 3 felvonásban. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

„Milliók a hó alatt.” Alaskai kalandor dráma 6 felvonásban. Amerikai film. Szardán az Apollóban.

Nobody 4 és 5-ik kalandja „A japán rejtély” és „30 másodperccel a halál előtt” címűek. Azonkívül a „Rikkancs király” vagy a „Hetedik nagyhatalom” amerikai történet 5 felvonásban utoljára van ma kedden műsoron az Urániában este 5, 7 és 9-től rendes helyekkel.

Gunnar Toivás és Clara Wieth dán művészpár játékaival szardán és csütörtökön Nordisk filmgyár remeke „A koldusgrófnő” modern társadalmi szerelmi történet 4 felv. és a pompás kiegészítő műsor bemutatója lesz az Urániában.

A megfagyott gyermek. Báró Eötvös költeménye filmen. A főszereplő a kis Szécsi Ferkó személyes felléptével. Jön nov. 1, 2, 3-án az Urániába! Ezen előadásokra jegyek szerdától előre válthatók.

Jön a „Lavina” c. gyönyörű hazafias magyar mozi szkeccs 4 felvonásban az Urániában.

Hajdusági Répes Naptár

November közepén fog megjelenni a „Hajdusági Répes Naptár”

A naptár egy szellemi részével, mint más érdekes tartalmánál fogva értékes ajándéka lesz mindazon előfizetőknek, akik legalább egy negyedévre előfizetnek a HAJDUFÖLDRE. A naptárban elhelyezendő hirdetések a HAJDUFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

SPORT

Magyarország—Középnémetország
3:2 (1:0)

Az első félidő teljesen magyar fölényben folyt le s a középnémetek csak két ízben kerültek a kapuhoz, de Kropacsek biztosan állt ért. Félidő vége előtt Orthot biztos gólról lövés előtt faultolják s a megítélt 11-est hálába küldi. Helyesere után ugyanez történik Molnárral, a 11-est ismét Orth értékesíti góllá. Ezután az értékesen játszó Orthot a németek lerugják s a magyarok a hátralevő 26 perccel 10 emberrel játszóké. Ugyanez a Jenny szép centeréből a Schlosser közvetítésével Molnár által lött harmadik gol (3:0) Ezután a németek is játékhoz jutnak s Vogl II. könnyelműségéből Schmidt egymásután kétszer gólt lő.

II. o. válogatott—Középnémetországi válogatott 2:1 (1:1). Teljesen egyenrangú játék, melyben a szerencsés véletlen döntötte el a győzelmet.

DKASE—DTE 1:0 (1:0). Vasárnap délután folyt le a keletmagyarországi bajnoki küzdelem őszi derbije nagyszámu közönség előtt. Teljesen szürke játék folyt és csak a befejezés előtt fél órával javult a tempó.

A mérkőzés első félidejében a DTE jobb volt, szílel támogatva, míg a másodikban a DKASE teljesen ura volt a mezőnynek. A mérkőzés egyetlen gólja már kezdetnél esett, melyet sem kiegyenlíteni, sem növelni a felek nem voltak képesek.

A gól úgy volt, hogy Sipos Gerót kicselezi, a labdát Mertin Friedmannhoz továbbítja, ki gólvonalig futva ott ideálisan igazíthatja labdáját Rott hibájából. A beadott centerezés góiba esik, Szabó fogja, de kezét Rottmann fejével meglöki. A labda gólvonalon belül van, de Mertin még beljebb rugja. 1:0 (8 p.) DTE vezet eredményesen ígérkező támadást. A 23. percben Tarkányi félvonalról indul, Sipost, Kleint, Baikot kicselevezve, labdáját gólvérshez állítja, azonban Petruc kiszaladva, leszedi a labdát a lábáról.

Helyesere után már fél perc múlva Buttykai támadását kornerre mentik, de ez minden következmény nélkül marad. Támadásokkal telik el 12 perc, mely után a DTE végre lerohan, de Petruc kiadása után Friedl I. kapu fölé lő.

Sötétségben fuja le *Orova* Henrik a mérkőzést.

DKASE 1-b—DTE 1-b 2:2 (1:2).

KSE—DEAC 0:0. Kisvárdán folyt le a mérkőzés, melyre a DEAC nem bírta levinni katonai játékosait s a vásáron foglalkoztatott tisztviselőit. Így is igen szép eredményt ért el a teljesen védekezést játszó kisvárdiakkal szemben. Kiválóan játszott Poroszlay, Albis, Albert.

A tőzsde

A budapesti érték és terménytőzsde a mai napon zárva volt.

ZÜRICH I ZÁRLAT: Berlin 315, Holland 184.50, Newyork 540, London 21.25, Páris 39.10, Miláno 21.10, Prága 565, Budapest 0.60, Zágráb 175, Bukarest 390, Varsó 0.13, Bécs 0.27, Osztrák bélyegzett 0.20.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legelőragában vesz

Simon György

DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Beretyőszenimárton község (Biharmegye, vasútállomás Berettyóújfalun) határában fekvő Revickytanyán október 27-én, — csütörtökön délután 2 órakor önkéntes árverésen négy gazdasági épület, — székerek, kocskák, lovak, ökrök, sertések és gazdasági felszerelések fogynak eladtni.

Vasárnap

délután elvesztettem a pénztárcámat a Szécsényi utcán. A becsületes megtaláló az igazolványomat együtt a Hajdúföld szerkesztésébe jutalom címenében átadni sziveskedjék.

Rikkancsok felvételék fix fizetéssel és jutálékkal a kiadóhivatalunkban

Forgács István művésztársulat Bádagos-u.

Mosott rongyot keres lapunk kiadóhivatala megvételre.

Bélyegzőgyár és vésőintézet PAULÓ I. Sattyányi-utca 22. Telefon 1365.

Ólmit veszek bármilyen mennyiségben. Cim a kiadóban.

Vasabroncs kilóra kapható lapunk kiadóhivatalában.

Berakóleány azonnal felvétetik lapunk nyomdájában.

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

Nagy koszoru vásár
CSURKA 'Kegyelet' temetkezési vállalatnál
Mindenféle érc- és művirágkoszorúk nagy választékban olcsó áron. Temetéseket minden kivitelben vidéken is vállal.
Telefon nappal 381. Telefon éjjel 57.

Nagy Lajos Országos Adásvételi Iroda Alapított 1900-ban.
Irodák: Debreczen, Veres-u. 9. Budapest, VIII. Karpfenstein-u. 26.
ELADÁS VÉGETT FÖLVÉTELNEK:
Házak! Lakások
Üzletek! Butorozott
Gyárak! szobák és
Malmok! bérletek
közvetítése!
Jelzőlogólcsonók Budapesti megbizások fővétele!
megszerzése!

VESZEK
5 waggon csöves tengerit.
Ajánlatot kér:
A Nagy Lajos fővárosi irodája
Budapest, VIII. Karpfenstein-u. 26.
Debreczeni iroda:
VERES-UTCA 9. SZ.

CSERÉPKÁLYHÁK
Timár-u. 11. :: Károly Ferencz J-u. 8.

Rühkenöcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle értőmentő szerek
'Radikál' patkányirtó szer
Telefon 14-80. legolcsóbban szerezhetők be Telefon 14-80
Korzó Drogueria Debreczen, Piac-utca 42. sz.

Kőváry és Altmann
szücs mesterek
Debreczen, Piac-utca 42.
Pannonia szálló udvar
Mindenféle szücs munkákat szak szerűen készít a legutóbbi divat szerűen. Ugyanot kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

ÓCSKA vasat, rozot és más denemű fémek legolcsóbb árért veszek. Kővacsoknak használatot becserelek. Nagyobb tételt elszállítok.
STEINER, Eötvös-u. 110.

Lapkihordó asszonyok
felvételnek lapunk kiadóhivatalában Debreczen, Piac-u. 59.